

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (város-
háza, földszint 7. sz. lde
küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A községi illetőség.

Az egyént a községhez kétféle kötelék fűzheti: a tényleges vagy jogi állapot. Tényleges állapot a község területén való tartózkodás, vagy a község területén tulajdonul birt ingatlan, jogi állapot a községi illetőség. E kétféle alap szerint határozódik meg a községi tényleges és jogi népesség.

A község tényleges népessége a község területén jelenlevő egyének összessége. Azonban a község területén való tartózkodás önmagában véve csak passzív alkatelemévé teszi az egyént a községnek, csak azt eredményezi, hogy az illetőre a községi hatóság kiterjed; aktív tényezőjévé a községnek az egyént az állandó tartózkodás: a lakás teszi. Tehát a község tényleges népességét meg kell különböztetnünk egyrészt a községi lakosoktól — mert a lakás az aktív községi tagság néhol megkívánt kelleke —; másrészt pedig el kell határoznunk a község jogi népességétől.

A község jogi népességét alkotják mindazok, akiket a községhez jogi kötelék: a községi illetőség fűz; épen úgy, mint az államok jogi népességét alkotják az állampolgárok, vagyis mindazok összessége, akiket a modern államok államjogi szabályai az illető államhoz tartozóknak ismernek el, még ha külföldön tartózkodnak is. Ha ezt a jogi kapcsolatot való fűződést szűkebb körre, a községre visszük át, megkapjuk a község jogi népességét, csak hogy az állampolgárság helyébe a községhez jogilag való tartozást kifejező községi illetőség lép, mely — mint az állampolgárság is — nem egyéb, mint egy jogi állapot, status, amely az egyénnek a községhez való viszonyát jogilag meghatározza.

A községi illetőség egyik jelentősége az, hogy feltétlen jogot ad a községben való lakásra, amely pedig — mint láttuk — a községi életben való részvétel egyik fontos kelleke; a másik jelentősége az, hogy alapja a szegényjognak, mert ha az egyén keresetképtelenné válik és közsegélyre szorul, illetőségi községe tartozik eltartani; továbbá a kórházi ápolásban nem részesül s a kórházakból elbocsátott betegekről, nem közveszélyes elmebetegekről s a 7 éven felüli talált és elhagyottnak nyilvánított gyermekek eltartásáról és neveléséről az illetőségi község tartozik gondoskodni, ha az illetők úgy maguk, mint az érettek fizetni köteles hozzátartozók szegények.

Illetőségi ügyünknek azonban igen nagy hibája, hogy a községi törvény a községi illetőség megszerzési módjainak megállapításában a való élettől, a tényleges állapottól nagyon eltávolodik, mert a fősúlyt a családjogi kapcsolatra születés, örökbe fogadás és házasságra helyezi s a tényleges állapotnak, a községben való lakásnak csak mellékes szerepet juttat. Ha pedig valakinek a községi illetősége vitássá válik, a községi illetőség megállapítása olyan bo-

nyolult eljárás szerint történik, hogy az illetőségi ügyek elintézése évekig is elhúzódik. A községek ugyanis igyekeznek a vitás községi illetőséget eltolni s a községi képviselőtestületek következetesen tagadó határozatokat hoznak, ami némileg érthető is, mert az illetőség elismerése a huzzáfűződő szegényügy következtében a községekre súlyos anyagi terheket ró, nehezen elviselhető vagyoni kötelezettségeket von maga után, sokszor olyan egyének érdekében, akit a községbeliek nem is ismernek, aki talán még a község területén egyetlen egyszer sem tartózkodott, hanem pusztán családjogi kapcsolat útján állott elő reá nézve az illető községben az illetőség.

A községi illetőségi ügy mai állapotának tehát legnagyobb hibája az, hogy a községi illetőség és a községben való lakás fogalma nem fedik egymást. Már pedig ez annál visszásabb, mert a szegényügy — mint láttuk — teljesen a községi illetőség szerint igazodik.

Ez a szempont tehát a községi illetőség reformjánál bizonyára megfontolandó lesz.

Dr. Osváth Gyula.

A Hortobágy hasznosításának alapfeltételei.

Irta: Kovács József dr.

(Vége.)

A szikes területek hasznosításának egy másik igen fontos eljárási módja a halastógazdaságok létesítése, mely sokszor jövedelmezőség tekintetében az öntözést is felülmúlja, de ehhez is biztos víz szükséges. Halastógazdaságok berendezése által a szikes területek kilugozása a legsikeresebben érhető el s a talajjavítás a legeredményesebb. 10 éven át halasgazdaságnak használt terület egészen jól fogható művelés alá, bármelyik művelési ágban, mint azt Tallián Béla báró, volt földművelésügyi miniszter törökkanizsai birtokán kicsinyben végzett kísérletek igazolják. A szikes terület hasznosítására a legmegfelelőbb mód jövedelem és jóság tekintetében a halasgazdaság létesítése, melyhez épp úgy, mint az öntözéshez, víz és tőkebefektetés szükséges. Torontál megyében, az écskai uradalomban 1200 kat. hold területen, mely nagyon szikes, alig használható legelőterület volt, hasonlóan a Hortobágyhoz, létesített tógazdaság számadásai a legszebb eredménnyel zárultak s tekintélyes jövedelmet értek el ott, hol ezelőtt már júniusban fű sem volt.

Igen sok szikes területen létesített tógazdaság a legszebb eredményeket mutatja fel. Szeged városa a szintén szikes talaju Fehértó 2200 kath. holdján, Szabadka a Ludastó 1700 kat. holdján rendezi be ujabban halasgazdaságát. Általában a szikes területen létesített halastógazdaságok még az öntözés eredményeit is felülmúlják.

Az öntözéssel is szép sikereket értek el különösen Békéscsabán. A község tulajdonát képező, eddig alig használható 177 kat. hold szikes területen a kulturmérnökség tervei szerint létesített öntözés teljesen megfelelő eredményekkel végződött. Az öntözési kísérleteket Gyárfás József, az országos növénytermesztési kísérleti állomás vezetője és Sigmond Elek dr. műegyetemi tanár a legnagyobb szakszerűséggel vezették.

Itt is legelső teendő volt az ezen területen előforduló növények meghatározása, azonkívül nemcsak a fel-, hanem az altalaj kémiai és fizikai vizsgálata, sőt az évek során folytatott kísérletek a sók meghatározását mindinkább szükségessé tették, sőt még az öntözésre felhasznált víz sótartalmának meghatározását, úgy az öntözés előtt, mint az öntözés után. Az öntözéssel nemcsak a terméshozam emelkedett, hanem a jövedelem is. Azonban az öntözővíz gyenge trágyázó hatásánál fogva, szükségessé vált a mesterséges trágyák alkalmazása is.

Messzemenő volná e helyen a terméseredmények részletezése, hanem ehelyett elégségesnek tartom felhozni azt,¹ hogy az öntözés megkezdése után az 5. számú lucernatáblán a termés: 1901-ben 27-25 q, 1902-ben 40-63 q, 1903-ban 69-32 q, 1904-ben 50-95 q, 1905-ben 62-98 q volt.

Ami a jövedelmezőséget illeti, 41,354-55 K befektetés átlagban 10-12%-ot hozott. Csaba községnek a rét már ezideig bőven visszatérítette a befektetett tőkét és jelenleg már ingyen van neki. Ezek az adatok eléggé igazolják az elért eredményeket, de nem szabad felednünk azt, hogy itt is a kísérleteket a talaj kémiai és fizikai viszonyainak a megállapítása után a legnagyobb körültekintéssel hajtották végre.

Mindezekből láthatjuk azt, hogy a szikes területek jövedelmezőleg hasznosíthatók, de csak akkor, ha előzetesen az agrokémiai felvételek rendelkezésre állanak, mert ez adatok ismeret után állapítható csak meg a hasznosítás keresztülvitele.

Tekintettel a Hortobágy hasznosításának nemcsak helyi, hanem országos jelentőségére s annak várható mezőgazdasági eredményeire, továbbá a hasznosítás keresztülvitelének szükséges voltára, célszerűen az csak az előzetes vizsgálatok alapján vihető keresztül. Mellőztem a 3000 holdon az állam által létesítendő hasznosítási eljárást, melyet az alapos agrokémiai vizsgálatok után tesznek folyamatba s valósítanak meg.

A magy. kir. földmívelésügyi miniszternek ez az áldozatkészsége már csak azért is elismerést érdemel, mert e kísérletnek az anyagiakon kívül legnagyobb eredménye lesz azok meggyőzése, akik a szikes területek jövedelmező hasznosításában még mindig kételkednek. De a 3000 holdon kívül ott van még a 39,000 hold terület, melyen a hasznosítás keresztülvitele nem állami, hanem helyi gazdátársadalmi feladat, a 3000 holdon végzendő kísérletek csak azt igazolják, hogy a Hortobágy szikje is hasznosítható jövedelmezőleg, de nem teszik feleslegessé a 39,000 holdon az agrokémiai felvételek folyamatosságát s azoknak a hasznosításnál való felhasználását.

Mellőzve a részletkérdésekben való elmerülést, a Hortobágy hasznosításánál követendő feladatokat a következőkben foglalhatom össze:

1. *Miután a Hortobágyon eddig végzett agrokémiai felvételek még nem nyújthatnak biztos alapot a hasznosításhoz, mivel még 1 kat. hold területen is a szik 4-5-féle variációt tár elénk, ennél fogva szükségesnek tartom a lehető legnagyobb számú kémiai és fizikai vizsgálatnak a fogantatását s ez alapon a Hortobágy agrogeológiai térképének az elkészítését;* 2. szükségesnek tartom továbbá a Hortobágy alapos botanikai felvételét, tekintettel a szikes talajon előforduló halofita növények takarmányértékre s azok kitenyészthetőségére, ezek mellett szükségesnek mutatkozik a klimatológiai viszonyoknak részletesebb megállapítása.

E részletes adatok kézhezvétele után állapítható meg az egész Hortobágy területén a hasznosítás, ezen adatok nélkül a hasznosítás keresztülvitelét a Hortobágy egész területén megkezdni nem is lehet. A talajfelvételek eszközlése utáni teendők a következők lehetnek:

3. *A szántóföldi művelésre alkalmas termő sziktalajok, az öntözés és mesterséges trágyázás útján javítható szikes mezők s a valódi szódatalajok megállapítása.*

4. *Ami terület meghatározása, amely öntözés útján sem hasznosítható s mely halgazdasággá volna átalakítandó.*

A többi csak pénz és technikai kérdés, melyekre könnyebb megadni a feleletet, mint az előbbiekre.

A rendőrlegénység oktatása.

Rostás István rendőrfőkapitány és K. Szalay Béla dr. tiszti orvos, tb. főorvos buzgólkodása folytán K. Szalay Béla dr. tb. tiszti főorvos február 19-én megkezdte a rendőrlegénység oktatását. Az oktatás tárgya az egészségügyi intézmények ismertetése és a mentéseknél az első segélynyújtás alkalmazása. K. Szalay Béla dr. tb. főorvos az előadásokat minden délután tartja másfél órán át és gyakorlatokkal mutatja be az első segélynyújtás módját és eszközeit. A rendőrlegénység szíves figyelemmel hallgatja az előadásokat, ami nem is csoda, mert az előadó tb. főorvos oly világosan és népies modorban adja elő gazdag tudását és tapasztalatait, hogy abból a rendőrlegénység csak egy kis jóakarattal is sokat tanulhat. — K. Szalay Béla dr. külföldi és itthoni tanulmányának legjavát adja a rendőrlegénység elé és miután ezen tanfolyamra igazán nagy szükség volt, szívesen köszöntjük e helyen is a tb. főorvos ur fáradhatatlan buzgalmát, amellyel rendőrlegénységünk kiképzésén a köz javára önzetlenül fáradozik és sok munkájából felmaradt idejét ilyen emberségre oktató tanfolyamtartásra fordítja. Ezen előadások füzetben is meg fognak jelenni és a rendőrlegénységnek ezen füzet állandó tanácsadója lesz. Mi is fogunk abból közölni, mert a K. Szalay Béla dr. tiszteletbeli tiszti főorvos ide vonatkozó tanulmánya minden művelt embert bizonyára érdekel.

Meghívás.

Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság VI. évi rendes közgyűlését 1912. évi március hó 12. napján, délután 3 órakor tartja az intézet helyiségében, Debreczenben (Piac-utca 68. szám), melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére és az esetleges szavazatok beszédésére az elnök által 3 részvényes kijelölése. 2. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az 1911. évi zárószámadások és mérleg megállapítása. 3. A tiszta nyereség felosztásának és az osztalék kifizetése határidejének megállapítása. 4. Határozat az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása iránt. 5. Határozathozatal négy igazgató-tagsági hely betöltése felett. 6. Esetleges indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetés: Az évi mérleg, valamint az erre vonatkozó mellékletek az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a részvényesek által megtekinthetők.

A közgyűlésen szavazati jogát csak oly önjogu részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye nevére iratván a társaság részvénykönyvébe bevezettetett és aki részvényeit azok le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés tartamára azt legalább 5 nappal megelőzőleg az intézet pénztáránál, vagy valamely debreczeni pénzügyintézet részvénytársaságnál, vagy Budapestén a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnál letétbe helyezte.

A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek azt legalább 30 nappal megelőzőleg az igazgatósághoz írásban beadattak.

Eredmény-számla. Veszteség. Fizetések és üzleti költségek 136,136 K 83 fill. Fizetett kamatok 578,992 K 12 fill. Nyugdíjjárulék 2727 K 41 fill. Adó 41,812 K 63 fill. Leírások: a) követelésekből 55,000 K b) felszerelésekből 7,772 K 85 fill., együtt 62,772 K 85 fill. Nyereség 320,157 K 72 fill. Összesen: 1.142,599 K 56 fill.

¹⁾ Gyárfás József: „A békéscsúbai öntözött réten elért eredmények.” Kísérletügyi Közlemények 1903., 1904., 1905. stb. kötetei.

Nyeresség. Mult évi nyereségáthozat 7500 K Kamat és egyéb jövedelmek 1.035,397 K 94 fill. Értékpapírok kamatai 99,701 K 62 fill. Összesen 1.142,599 K 56 fill.

Mérleg-számla. Vagyon. Pénztár: a) készpénz 169,195 K 54 f, b) Osztrák-Magyar Bank girósz. 227,240 K 47 f, együtt 396,436 K 01 f. Váltó 8.835,672 K 75 f. Jelzálogkölcsonök 1.588,403 K 93 f. Értékpapír, ércpénz és szelvény 1.742,861 K 75 f. Folyószámla: a) pénzügyintézeteknél elhelyezve 482.216 K 85 f, b) adósok fedezet mellett 592,775 K 32 f, c) áru- és terményosztály 911,724 K, együtt 1.986,716 K 17 f. Előlegkölcsonök 13,375 K. Társas vállalati szerződések 1.058,845 K. Óvadékkölcsonök 67,720 K. Felszerelés 45,000 K. Összesen 15.735,030 K 61 fillér.

Teher: Részvénytöke: a) régebbi kibocsátás 3.000,000 K, b) új kibocsátás (1911. évi osztalékban nem részesül) 1.000,000 K, együtt 4.000,000 K. Alapok: a) tartalékalap 40,000 K, b) hitelegyleti alap 14,173 K 07 f, c) nyugdíjalap 31,036 K 51 f, együtt 85,209 K 58 f. Betétek 3.898,655 K 93 f. Engedményezett jelzálogkölcsonök 1.503,385 K 16 f. Visszleszámitolt váltók 3.736,263 K 08 f. Hitelezők 1.105,887 K 83 f. Fel nem vett osztalék 1432 K. Átmeneti tételek 84,039 K 31 f. Nyeresség 320,157 K 72 f. Összesen 15.735,030 K 61 f.

Debreczen, 1911. évi december hó 31-én.

Emerich Zsigmond, h. igazgató. Fisch Lajos, vezérigazgató. Ungár Jenő vezérigazgató. Pavlovits Sándor, főkönyvelő. Dr. Balkányi Emil, Dr. Berger Andor, Dr. Bruckner Ernő, Fleischl Sándor, Gara Alajos, Hajdu Imre, Dr. Hegedüs Jenő, Killer Ede, Kontsek Géza, Rickl Antal, Rosenfeld Salamon, Dr. Váradi Szabó János, Ungár Ignác, Weszprémy Zoltán. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő bizottság: Fried Samu, Dr. Horvát Sándor, Lestyán Adorján, Kontsek Kornél, ifj. Widder Sámuel.

A gazdasági munkásbiztosítás.

A hivatalos lap a napokban közölte az 1912. évi VIII. t.-c. életbeléptetésére vonatkozó rendeletet. Az új törvény az eddiginél sokkal kedvezőbb nyugdíjbiztosítást nyújt a falu népének. Lehetővé teszi a belépést bármily korban levőknek és 65 éves korban mindenkinek föltétlenül nyugdíjat ad. A teljes nyugdíj évi 240 korona lesz. A balesetbiztosítást az eddiginél sokkal kedvezőbbé teszi s a baleseti segélyeket ugyanolyan mértékben szabja meg, mint az ipari munkások balesetbiztosítási törvénye. A baleset miatt teljesen munkaképtelenné vált egyének járadékát az eddiginek kétszeresére 240 koronára emeli s az árvák fokozottabb segítéséről is gondoskodik. Mind e kedvezések mellett a kötelező balesetbiztosítás eddigi díjait nem emeli, sőt az önkéntes nyugdíjbiztosítás díját leszállítja. A kötelező balesetbiztosítás eddigi körét az új törvény továbbra is meghagyja, de egyszersmind teljesen eloszlatja a gépmunkások biztosítása körüli panasz tárgyát képezett bizonytalanságot.

Amikor világosan kimondja, hogy minden gazdasági gép tulajdonosa bárminő gazdasági gépe mellett dolgozó összes gépmunkásokat, a képesített gépkezelő kivételével, még abban az esetben is az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárnál köteles biztosítani, ha gépével, mint vállalkozó, másnak gazdaságában végeztet munkát. A végrehajtási rendelet három fejezetre osztva tartalmazza a biztosításra, segélyezésre és igazgatásra vonatkozó intézkedéseket. Tüzetes tájékoztatást nyújt ugy a most életbelépő, mint az eddig életbeléptetett törvények összes rendelkezései-

ről. A törvényt és a rendeleteket tartalmazó füzetet az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár központi igazgatósága (Budapest Alkotmány-utca 16) ingyen küldi meg bárkinek.

Mirek.

Értekezlet a pénzügyi palota ügyében. A pénzügyminiszter tegnapelőtt leküldte Splényi Ernő miniszteri osztálytanácsost és Bobula Nándor műépítést Debreczenbe. A miniszteri kiküldöttek csörtökön délben tárgyaltak a város képviselőivel, Kovács József polgármesterrel, Vargha Elemér dr. tanácsnokkal, Aczél Géza főmérnökkel és Magoss György dr. főügyésszel. A tanácskozásokon részt vett Domahidy Elemér főispán is. A miniszter kiküldöttei és a város képviselői között a következőkben jött létre megállapodás: A pénzügyminiszternek a palota helyétül nem kell az egész Bészler—Rickl telek, hanem csak egy rész és pedig mintegy 822—825 négyszögöl terület, ez is részben a Rickl-féle telekből, részben — egy kis sáv — a színház udvarból. Így azután Debreczen város részére egy igen értékes, építkezésre alkalmas sarokterület marad fenn. A tárgyalások eredménye a város vezető köreit a legjobb reményekkel töltötték el s most már mindvalószínűbbé válik, hogy a pénzügyi palota mihamarabb állani fog. Valószínű az is, hogy már ez év őszén, amikor a vármegye a Komáromy-ház helyiségeiből kiköltözik, megkezdődnek az építkezés előmunkálatai.

— **Államsegély a Patronázs-egyesületnek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a Patronázs-egyesület elnökségéhez intézett leirata szerint az Egyesület részére „gyermektanulmányi célok támogatására“ 300 koronát utalványozott ki. A „fiatalkorúak debreczeni felügyelő hatósága“ március 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi rendes teljes ülését a városháza könyvtárszobájában. A gyűlés főtárgyai alulírott titkár évi jelentése s egyes indítványok megbeszélése leend. A hatóság összes tagjait személyi meghívókon is értesítettem e gyűlésről, de van szerencsém őket arra ezuton is teljes tisztelettel meghívni. Debreczen, 1912 február 29. Csiky Lajos, hatósági titkár.

— **A debreczeni népkonyha költségei.** A debreczeni népkonyha, amely az idén naponként átlag 600 embernek adott ki ebédet, arra kérte a tanácsot, hogy a város a költségvetésben megszavazott 4000 koronán felül még 2200 koronát utalványozzon ki, mert az idén ennyivel több kiadás merült föl az élelmiszer és az általános drágaság miatt. A tanács a több költséget ki is utalványozta és egyuttal — tekintettel arra, hogy a jobb idő beálltával a munkaalkalom is megnyílt — kimondta, hogy a népkonyhát jövő télíg beszünteti. A zárónapot március harmadikán állapította meg, amikor az utolsó ebédet adják ki a népkonyhán. Erre az alkalomra a tanács a maga képviselőjében K. Tóth Mihály tanácsnokot küldte ki.

— **A hadmentességi adó.** Ismételve felhivatnak mindazok, kik a hadmentességi díjra vonatkozó bejelentésüket be nem adták, hogy ezt a bejelentésüket 8 nap alatt annyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben hadmentességi díjuk — a törvényben meghatározott súlyos következmények tethe alatt — hivatalból fog megállapíttatni.

— **Jóváhagyott határozatok.** A belügyminiszter jóváhagyta a bizottsági közgyűlés következő határozatait: Böszörményi Imre és nejétől Meszena-utca 9. számú, Suba Sándor és nejétől Hadházi-ut 16. számú, Márkus Miksától a Vendég-utca 4. számú háznak megvétele, a Perge-féle 2 és fél hold földnek Kövendy Domokos részére lett eladása, Debreczen városának az Országos Magyar Kertészeti

Egyesületbe 200 koronával alapító tagul való belépése, Sárkány Sándor volt városi szolga kegydíjának 20 koronára való felemelése, a Népirodának 600 korona segély megszavazása.

— **Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság**, városunknak — alaptőkéje, kiterjedt ügyköre és óriási forgalma után itélve — második pénzüzetete, most tette közzé az 1911. évi mérlegét, mely a hozzá fűzött várakozásoknak és a mérleg megjelenését megelőző híreknek fényesen megfelel. E kitűnő vezetésnek örvendő intézet hat évi fennállása alatt oly hatalmas és nagyarányú fellendülésről tesz tanuságot, mely a legmodernebb pénzüzetetek között is páratlanul áll. A vidéken eddig még nem létező méretekben kiterjedt, fokozatosan fejlődő és hatalmas árú osztályokkal kitűnően beállított s ezek révén nemcsak országszerte, de a külföldön is előnyösen ismert intézet árúosztálya tűzifát, épületfát, talpfát, meszet, szenet; terményosztálya hazánk mindennemű gazdasági terményeit, gyarmatárú osztálya pedig fűszer- és gyarmatárúkat forgalmaz igen nagy mennyiségben, míg a bankosztály a legális banküzleteket bonyolítja le hatalmas arányokban. Az intézet különösen állandó produktív üzletekkel foglalkozik, melyek beszállításával valóban közgazdasági missziót teljesít. Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság nevéhez fűződnek Debreczen legkitűnőbb vállalatai. A múlt évben létesített kapcsolatot a teljesen reorganizált és ma már fényes eredményeket produkáló Debreczeni Faipari Részvénytársasággal, a maga nemében elsőrangú Fűszerkereskedelmi Részvénytársasággal, továbbá a Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársasággal, amely új gyártelepén e hónapban kezdte meg működését, mint hazánkban e szakmában egyedüli gyára, — míg régebbi finanszírozásai és vállalatai a legkitűnőbb meszet szolgáltató Első Élesdi Mészégető Részvénytársaság, továbbá a Tiszadobi Bérgazdaság és a Weleminski és Gottlieb Adria Halkonzervgyár Részvénytársaság, amelyek valamennyien kitűnően prosperálnak. Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság nagy arányait legszembevetőbb módon mutatja annak posta-, távirati- és

távbeszélő forgalma, amelyhez fogható egyetlen vidéki pénzüzetetknél sem találunk. Az intézet alaptőkéje 4.000.000 korona, betétállománya csaknem ugyanennyi, mely utóbbi körülmény fényesen igazolja a nagy közönség méltó bizalmát ezen uttörő pénzüzetet iránt. Nagy váltótárcája, tekintélyes értékpapírállománya és tetemes készpénzkészlete a fővárosi nagyobb pénzüzetetek által kultivált mobilitást tükrözi vissza. Az intézet 1911. évi tiszta nyeresége 320.000 korona, a tavalyi 270.000 koronával szemben, ami 50.000 korona emelkedést mutat, miután figyelembe veendő, hogy a 4 millió korona alaptőkéből csak 3 millió korona részesül ezuttal osztalékban s így a tiszta nyereség az alaptőke 10,66% kamatozásának felel meg. Értesüléseink szerint az igazgatóság március hó 12-én tartandó közgyűlésnek a 400 koronás névértékű részvények után 26 korona osztalék fizetését fogja javasolni, mely 6 és fél százalék hozadéknak felel meg és 2 koronával haladja meg az 1910. évi osztalékot.

„Ős Debreczen.”

Elbeszélések Debreczen multjából.

Írta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetéről, mely Debreczen multját rajzolja meg megfigyelő tollal.

Ára 3 korona.

Tisztviselőknek, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyvtáraknak, egyleteknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlevéltár.)

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűerebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdák, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.